

تجلی عشق در ادبیات: تحلیل تجسم‌های عشق در آثار محمد جواد محبت به زبان فارسی وانگلیسی

نویسنده مسئول: طاهره محمدخانی

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه ایلام

چکیده

این مقاله به بررسی و تحلیل تجسم‌های عشق در آثار محمد جواد محبت، شاعر و نویسنده برجسته ایرانی، می‌پردازد. در این مطالعه، مفهوم عشق و انواع تجلی‌های آن در اشعار و نوشته‌های وی مورد بررسی قرار می‌گیرد. عشق به معشوق، عشق الهی، و عشق به وطن از جمله مضامین اصلی هستند که در آثار محبت به چشم می‌خورند. با تحلیل زبان و سبک ادبی او، نمادها و تصاویر استفاده شده، و تأثیر این تجسم‌ها بر خوانندگان، سعی می‌شود تا درک عمیق‌تری از نقش عشق در ادبیات فارسی و جایگاه ویژه محمد جواد محبت در این حوزه به دست آید. همچنین، تجسم‌های عشق در آثار محبت با آثار دیگر شاعران و نویسندگان مقایسه می‌شود تا ویژگی‌های منحصر به فرد و نوآورانه او روشن گردد.

کلید واژه: عشق، ادبیات، محمد جواد محبت، شعر

Abstract

This article examines and analyzes the manifestations of love in the works of Mohammad Javad Mohabbat, a prominent Iranian poet and writer. The study explores the concept of love and its various representations in his poetry and writings. Themes such as romantic love, divine love, and love for the homeland are prominently featured in Mohabbat's works. By analyzing his literary language and style, the symbols and imagery he employs, and the impact of these manifestations on readers, this paper aims to provide a deeper understanding of the role of love in Persian literature and Mohammad Javad Mohabbat's unique position in this field. Additionally, the manifestations of love in Mohabbat's works are compared with those in the works of other poets and writers to highlight his distinctive and innovative characteristics.

مقدمه

محمد جواد محبت کودکی و تحصیلات را در کرمانشاه گذراند و سپس به عنوان معلم در روستاهای قصر شیرین به خدمت مشغول شد. شعرهای او از سال ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۴ در مجلات توفیق، خوشه، روشنفکر، دریچه، تهران مصور و هفته نامه مشیر چاپ می شد. از سال ۶۲ به گروه مولفین کتاب های درسی پیوست و آثاری از او در کتاب های دوم، سوم و چهارم ابتدایی درج شد. محبت همچنین در زمینه نقد شعر و قصه نویسی فعال است. او از آغاز فعالیت خود تا به امروز با کانون شعرا و نویسندگان امور تربیتی اداره کل آموزش و پرورش کرمانشاه و انجمن های ادبی رشید یاسمی، شعر جوان و ادیبان ایران همکاری داشته است. وی یکی از چهار شاعری است که جایزه شعر فروغ به او اختصاص یافته است. وی از شاعران توانا و چهره های ماندگار و نام آشنای کرمانشاه و کشور است. وی دارای دیپلم از دانشسرای مقدماتی است و پس از طی مراحل تحصیل به استخدام آموزش و پرورش درآمد.

آثار محمد جواد محبت

آثار محمد جواد محبت شامل موارد زیر است.

از خیمه های عاشورا

آن سوی چهره زرد خورشید

موج عطرها ی بهشتی (سروده هایی برای مجمد)

خانه ُ هل اتی (شعرهای علوی)

آه... ای بانوی طوبی سایه آه... (فاطمیات)

گریه ُ دل ناصبوران (شعرهای عاشورایی)

گلوی سبز آواز (مجموعه شعرهایی برای حضرت امام (ره))

خاطرات سبز (مجموعه شعر نوجوانان)

از مرزهای فریاد (دفتر سروده های انقلابی)

گزیده ادبیات معاصر (مجموعه شعر)

قلب را فرصت حضور دهید (مجموعه شعر)

آخرین کتاب در دست انتشار «اشک لطف می کند» نام دارد.

رگبار کلمات

دو کاج، نماز و آشنای همیشه خوبان مشهورترین سروده‌های محبت هستند که در کتاب‌های فارسی دوران ابتدایی ایران به چاپ رسیده‌اند.

جوایزی که محمد جواد محبت در دروه‌های مختلف از آن خود کرده است عبارتند از:

دریافت جایزه شعر فروغ در سال ۱۳۵۲

2. دریافت دو بار تقدیرنامه در سال‌های جنگ

یکی از همفکران محمد جواد محبت، جلال آل احمد بود. این دودر قصر شیرین باهم آشنا شدند.

محمد جواد محبت در نظر دیگران

یدالله عاطفی شاعر توانا و نامور کرمانشاهی درباره شعر او چنین می نویسد:

قریحه شاعری و ذوق فطری جواد محبت، شاعر حساس و نازک خیال را بیشتر باید در قالب اشعار نوی او جستجو کرد که هرچه سروده نیکو بود. و زبان شعری مخصوصی دارد. یکی از بهترین اشعار نیمایی و لطیف و شورانگیز او منظومه بلند فصلی از یادها است. این منظومه در عین حال که بازگو کننده خاطرات گذشته شاعر است ولی جای جای آن، اندیشه‌های اجتماعی و دید سیاسی و مبارزاتی مردم آمیخته است.

گرایش‌های اجتماعی محبت

محمد جواد محبت بنا به عقیده و آرایشی که دارد مخالف جنگ و خونریزی است. بدان علت دریانیه‌ای که از سوی روشنفکران و آزادیخواهان ایران علیه جنگ آمریکا و عراق صادر گشته‌است، این بیانیه را امضاء کرده و تمایل خود را به صلح و دوستی ابراز داشت.

در ۸ فوریه ۲۰۱۶ به منظور بزرگداشت محمدجواد محبت، دبستان دخترانه ۱۵ کلاسه مسکن مهر در شهرک دولت‌آباد شهر کرمانشاه به نام وی دبستان محمدجواد محبت نامگذاری شد.

اشعار آیینی در آثار محمد جواد محبت

استاد محمدجواد محبت، چهره‌نام‌آشنای ادب معاصر ایران، به عنوان یک شاعر، بی‌نیاز از معرفی است؛ اما آگاهی از آثار، زبان، صور خیال، حوزه تأثیر، گستردگی دایره واژگانی، سلامت اندیشه، تعهد اجتماعی و جریان سیال، هنرمندانه و شکوهمندی را که او در ادب آیینی ما وارد کرد و پنجره‌ای که روبه آفتاب و افق انقلاب گشود، بی‌تردید نیازمند

معرفی و شرح و تفسیر است. در این فرصت و تحت عنوان کتاب‌شناسی استاد، تنها شاخص‌های کمی آثار وی را بر می‌شماریم.

استاد محبت با آن که از سال‌های جوانی پیوسته ارتباط گسترده‌ای با مطبوعات داشته و علی‌رغم آنکه آثارش از آغاز دهه چهل در نشریانی چون: اطلاعات هفتگی، جوانان، روشنفکر، فردوسی، تهران‌مصور و توفیق، چاپ می‌شد. تا سال ۷۹ که نخستین دفتر شعرش در «گزیده ادبیات معاصر» به چاپ رسیده، در جمع‌آوری و چاپ آثارش کوششی جدی مبذول نداشت اما از آن پس تاکنون، به خواهش دوستداران آثارش، یازده دفتر شعر مستقل خویش را منتشر کرده و در ویرایش و گزینش هفت اثر نیز کوشش داشته‌است.

استاد محمدجواد محبت بیش تر اشعار خود را به صورت موضوعی دسته‌بندی کرده و منتشر سازد. شعرهای مناقب محمدی(ص) در کتاب «با موج عطرها بهشتی»، شعر علوی، فاطمیات، اشعار عاشورایی، نمازخانه‌ها، بهارانه‌ها، «شعرجنگ» و «شعر شهادت» از آن جمله‌اند.

به عنوان مثال مجموعه «گزیده ادبیات معاصر» با ۴۳ قطعه شعر در قالب‌های آزاد و کلاسیک. نمونه شعری از این دفتر که بیش تر در قالب کلاسیک سروده شده و درباره موضوعات مختلف و...

...

با بال این پرنده سفر کن

اشعار این دفتر، مجموعه‌ای از «بهارانه‌های» شاعر است که سرشار از نازک خیالی‌ها، تصویرهای هنرمندانه و تجربه‌های شاعرانه از درخت و آب و باد و بهار و طراوت و گل‌هاست. شاعر، با نگاهی دقیق ژرفای طبیعت را می‌شکافد، به درون اشیاء نفوذ می‌کند، هم‌دل و همراه با خیال و خاطره به اشیاء جان می‌بخشد، اما در طبیعت نمی‌ماند، از طبیعت فاصله می‌گیرد و به ماوراء طبیعت می‌رود و انسان را با نردبان دعا به آسمان می‌کشاند.

شهود

عزیزم از تو چه پنهان، بهار در راهست

بهار، با نفس مشک بار، در راهست

جوانه‌های سپیدار می‌دهند نوید

طراوتی که تویی دوستدار، در راه است

نسیم مژده‌رسان، جان تازه می‌بخشد

سپیده با قدم زرنگار، در راه است

بگو به خاطر آشفته، در تبسم گل

قرار جان و دل بیقرار، در راه است ...

ohammad Javad Mohabbat: Biography and Literary Works

Mohammad Javad Mohabbat spent his childhood and received his education in Kermanshah, Iran. He began his career as a teacher in rural areas around Qasr-e Shirin. His poetry was published in various magazines from 1961 to 1975, including Tufiq, Khoshé, Roshanfekar, Dariushé, Tehran-e Mosavar, and Mosheer Weekly. Starting from 1983, he joined the team of authors for elementary school textbooks, contributing to books for grades 2, 3, and 4.

Mohabbat is also active in poetry critique and storytelling. He has collaborated with the Kermanshah Department of Education, as well as literary societies such as Rashid Yasemi, Young Poetry, and Writers of Iran. He is one of four poets who have been honored with the Forough Poetry Award. He is known as a skilled poet and a prominent figure both in Kermanshah and nationwide.

※※Literary Works of Mohammad Javad Mohabbat※※

Mohammad Javad Mohabbat's literary works include:

- ※ –From the Tents of Ashura※
- ※ –Beyond the Yellow Face of the Sun※
- ※ –Waves of Paradise Fragrances (Odes for the Prophet)※
- ※ –House of Hal Ati (Verses of Ali)※
- ※ –Oh... Lady of the Tuba Shadow Oh... (Fatimiyyat)※
- ※ –The Cry of the Impatient Heart (Ashura Poems)※
- ※ –Green Throat of Song (A collection of verses for Imam (RA))※
- ※ –Green Memories (A collection of youth poetry)※

- * –From the Borders of the Cry (A collection of revolutionary poems)*
- * –Contemporary Literature Selections (A collection of poetry)*
- * –Give the Heart a Chance to Be Present (A collection of poetry)*
- His latest book in progress is titled "Tears of Kindness".

Selected Poems

- * –Two Pines, Prayer, and Familiar Good Ones* are among his most famous poems published in early elementary school books in Iran.

Awards and Recognition

- He received the Forough Poetry Award in 1973.
- He has been honored twice with commendations during wartime.

Social Views

Mohammad Javad Mohabbat is known for his anti-war stance and has signed statements opposing the US and Iraq war. He advocates for peace and friendship.

Legacy and Recognition

In honor of Mohammad Javad Mohabbat, on February 8, 2016, a girls' school in Dolat-Abad, Kermanshah, was named after him.

"My dear, what are you hiding? Spring is on its way

Spring, with its musky breath, is on its way

The white shoots give the promise

The freshness that you love, is on its way

The breeze brings glad tidings, gives new life

Dawn, with its adorned footsteps, is on its way

Say to the smiling flower, troubled in mind

Restless soul and heart, are on their way"...

تحلیل کامل آثار محمد جواد محبت

محمد جواد محبت، شاعر و نویسنده برجسته ایرانی، با استفاده از زبانی شاعرانه و تصاویر بدیع، عشق را به عنوان یکی از مفاهیم اصلی در آثار خود مورد توجه قرار داده است. در این تحلیل، به بررسی سه جنبه عمده عشق در آثار او می‌پردازیم: عشق به معشوق، عشق الهی، و عشق به وطن. همچنین، سبک و زبان ادبی او و مقایسه آثارش با دیگر شاعران برجسته بررسی می‌شود.

عشق به معشوق

عشق به معشوق در آثار محبت به شکلی عمیق و انسانی تجلی می‌یابد. او از زبان شاعرانه‌ای استفاده می‌کند که احساسات و تجربیات عاشقانه را به خواننده منتقل می‌کند. این نوع عشق در اشعار او با عناصر طبیعی و تصاویر حسی همراه است. برای مثال، در برخی از اشعار، معشوق با طبیعت و زیبایی‌های آن مقایسه می‌شود که باعث ایجاد احساس نزدیکی و همدلی بیشتر در خواننده می‌شود.

در بسیاری از اشعار محبت، عشق به معشوق با عناصر حسی مانند بوی گل‌ها، صدای آب، و لمس نسیم توصیف می‌شود. این تصاویر حسی به خواننده کمک می‌کنند تا عشق را به شکلی زنده و ملموس تجربه کنند. عشق در اشعار محبت معمولاً پاک و بی‌غش است و به نوعی آرمان‌گرایانه به نظر می‌رسد که این خود نشان‌دهنده دیدگاه شاعر نسبت به عشق و انسانیت است.

عشق الهی

عشق الهی یکی دیگر از موضوعات محوری در آثار محبت است. این نوع عشق، ارتباط روحانی و معنوی انسان با خداوند را تجلی می‌بخشد. اشعار محبت در این زمینه سرشار از تأملات فلسفی و عرفانی است که خواننده را به سوی درک عمیق‌تری از معنویت و ایمان سوق می‌دهد.

محبت در اشعار عرفانی خود از نمادهای مذهبی و اصطلاحات عرفانی بهره می‌گیرد تا عشق الهی را توصیف کند. این نمادها شامل نور، راه، عشق آسمانی و وصل به خدا می‌باشند. برای مثال، او از نور به عنوان نمادی برای تجلی الهی و روشنایی معنوی استفاده می‌کند. این نمادها به خواننده کمک می‌کنند تا مفهوم عشق الهی را به شکلی ملموس و قابل درک تجربه کنند.

عشق به وطن

عشق به وطن در آثار محبت نیز جایگاه ویژه‌ای دارد. او با بیان عشق عمیق و صادقانه خود به ایران، احساسات ملی‌گرایانه و وفاداری به سرزمین مادری را به تصویر می‌کشد. این عشق با استفاده از تصاویر تاریخی و فرهنگی تقویت می‌شود و احساس افتخار و تعهد به وطن را در خواننده برمی‌انگیزد.

در اشعار محبت، وطن به عنوان مادری مهربان و معشوقی وفادار توصیف می‌شود. او از نمادهای ملی و فرهنگی مانند پرچم، خاک، و تاریخ پرافتخار ایران برای بیان عشق به وطن استفاده می‌کند. این تصاویر به خواننده کمک می‌کند تا احساسات مشابهی از افتخار و تعهد به وطن را تجربه کند.

سبک و زبان ادبی

سبک و زبان ادبی محبت به گونه‌ای است که خواننده را به عمق احساسات و تجربیات وارد می‌کند. او از زبانی غنی و متنوع برای بیان تجسم‌های عشق استفاده می‌کند. سبک نوشتاری او شامل استفاده از استعاره‌ها، تشبیه‌ها و نمادهای مختلف است که بر غنای ادبی آثار او می‌افزاید و باعث می‌شود هر بیت یا جمله، حاوی معانی چندلایه و عمیق باشد. محبت از زبان ساده و در عین حال عمیق استفاده می‌کند که به راحتی قابل درک است و همزمان خواننده را به تفکر و تأمل وامی‌دارد. این ویژگی باعث می‌شود تا اشعار او برای طیف گسترده‌ای از مخاطبان جذاب و قابل فهم باشد.

مقایسه با دیگر شاعران

مقایسه تجسم‌های عشق در آثار محبت با دیگر شاعران نشان می‌دهد که او دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است. در حالی که بسیاری از شاعران ایرانی عشق را به شکلی کلیشه‌ای و تکراری به تصویر می‌کشند، محبت با بهره‌گیری از سبک خاص خود و ترکیب عناصر مختلف، تصویری نوآورانه و بدیع از عشق ارائه می‌دهد.

برای مثال، در مقایسه با اشعار حافظ که عشق بیشتر به صورت نمادین و پیچیده بیان شده، محبت از زبانی ساده‌تر و مستقیم‌تر استفاده می‌کند. این تفاوت‌ها نشان‌دهنده دیدگاه منحصر به فرد محبت نسبت به عشق و نحوه بیان آن در ادبیات است.

نتیجه گیری

محمد جواد محبت با تجسم‌های مختلف عشق در آثار خود، توانسته است به یکی از چهره‌های برجسته و تأثیرگذار در ادبیات فارسی تبدیل شود. تحلیل آثار او نشان می‌دهد که عشق در تمام ابعاد و اشکال آن، نقش محوری در اشعار و نوشته‌های او دارد و این امر او را به یک شاعر و نویسنده بی‌همتا در این زمینه بدل کرده است. با بهره‌گیری از زبان و سبک خاص خود، محبت توانسته است تجسم‌های عشق را به شکلی زنده و ملموس به خواننده منتقل کند و این ویژگی‌ها او را در میان دیگر شاعران برجسته می‌کند.

Comprehensive Analysis of the Works of Mohammad Javad Mohabbat

Mohammad Javad Mohabbat, a prominent Iranian poet and writer, has focused on love as one of the central concepts in his works, using poetic language and vivid imagery. In this analysis, we examine three major aspects of love in his works: love for the beloved, divine love, and love for the homeland. Additionally, his literary style and a comparison of his works with other prominent poets are discussed.

Love for the Beloved

Love for the beloved in Mohabbat's works manifests deeply and humanely. He employs poetic language that conveys romantic emotions and experiences to the reader. This type of love in his poems is accompanied by elements of nature and sensory imagery. For example, in some poems, the beloved is compared to nature and its beauties, fostering a sense of closeness and empathy in the reader.

In many of Mohabbat's poems, love for the beloved is described with sensory elements such as the scent of flowers, the sound of water, and the touch of the breeze. These sensory images help the reader experience love in a vivid and tangible way. Love in Mohabbat's poetry is often pure and sincere, somewhat idealistic, reflecting the poet's view on love and humanity.

Divine Love

Divine love is another central theme in Mohabbat's works. This type of love embodies the spiritual and mystical connection between human beings and God. His poems in this realm are replete with philosophical and mystical contemplations that lead the reader towards a deeper understanding of spirituality and faith.

Mohabbat utilizes religious symbols and mystical terminologies in his mystical poems to describe divine love. These symbols include light, path, celestial love, and union with God. For example, he uses light as a symbol to depict divine manifestation and spiritual illumination. These symbols help the reader experience the concept of divine love in a tangible and understandable manner.

Love for the Homeland

Love for the homeland also holds a special place in Mohabbat's works. Through his deep and sincere expression of love for Iran, he portrays nationalist sentiments and loyalty to the motherland. This love is reinforced through historical and cultural images, evoking feelings of pride and commitment to the homeland in the reader.

In Mohabbat's poems, the homeland is described as a caring mother and a loyal beloved. He uses national and cultural symbols such as the flag, soil, and glorious history of Iran to express his love for the homeland. These images help the reader experience similar feelings of pride and commitment to the homeland.

Literary Style and Language

Mohabbat's literary style engages the reader deeply into emotions and experiences. He uses a rich and diverse language to express romantic visions. His writing style includes metaphors, similes, and various symbols that enhance the literary richness of his works, making each line or sentence multi-layered and profound.

Mohabbat uses a language that is simple yet profound, easily understandable yet prompting the reader to contemplate and reflect. This feature makes his poems appealing and comprehensible to a wide range of audiences.

Comparison with Other Poets

Comparing the depictions of love in Mohabbat's works with those of other poets demonstrates his unique characteristics. While many Iranian poets portray love in a clichéd and repetitive manner, Mohabbat presents an innovative and unique portrayal of love through his distinctive style and combination of various elements.

For instance, compared to Hafez's poems where love is often expressed in a symbolic and complex manner, Mohabbat uses a simpler and more direct language. These differences highlight Mohabbat's unique perspective on love and its expression in literature.

Conclusion

Mohammad Javad Mohabbat has become a prominent and influential figure in Persian literature through his various depictions of love in his works. The analysis of his wor

منابع و مآخذ

- خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا): شاعر ۲ کاج رهسپار خانه ابدی شد، نوشته‌شده در ۲۶ اسفند ۱۴۰۱؛ بازدید در ۲۶ اسفند ۱۴۰۱.
- شهرستان ادب: پرواز شب‌تابان: دو شعر تازه و منتشر نشده از محمدجواد محبت، نوشته‌شده در ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۱؛ بازدید در ۲۳ اسفند ۱۴۰۱.
- پرش به بالا به: ۳/۰ ۳/۱ ۳/۲ عصر ایران. «شاعر "۲ کاج" درگذشت». asriran.com. عصر ایران.
- «محمدجواد محبت». آفتاب. دریافت‌شده در ۲۰۱۱-۱۰-۳۰.
- خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا): شاعر ۲ کاج درگذشت، نوشته‌شده در ۲۳ اسفند ۱۴۰۱؛ بازدید در ۲۳ اسفند ۱۴۰۱.
- «محمدجواد محبت». انجمن شعر ایران. بایگانی‌شده از اصلی در ۱۶ اکتبر ۲۰۱۱. دریافت‌شده در ۲۰۱۱-۱۰-۳۱.